

NA BŘEHU RUDÉHO MOŘE

I. ČTENÍ Z BIBLE

Exodus 14,1–15,6

II. ČTENÍ Z BIBLE

Exodus 14,15–16

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Proč ke mně úpíš? Pobídní Izraelce, ať táhnou dál. Ty pak pozdvihni svou hůl, vztáhni ruku nad moře a rozpoltíš je, a tak Izraelci půjdou prostředkem moře po suchu.“

KÁZÁNÍ

Když víme, že to všechno dobře dopadlo, že Izraelci přešli bezpečně na druhý břeh a faraó a jeho vojsko bylo zničeno, možná ani nevnímáme, jakou hrůzu museli Izraelci v té chvíli prožívat. Vpředu moře, zcela nezdolatelná překážka, po stranách kopce, vzadu dobře vycvičené a vyzbrojené vojsko s jasným rozkazem. A uprostřed Izrael, skupina otroků – bez výzbroje, bez výcviku, nezvyklá bojovat, jen tvrdě pracovat a poslouchat rozkazy dozorců.

Dopředu to nejde, dozadu také ne. Bojovat nemá cenu, protože je to předem prohrané. Je to bezvýchodná situace. Neexistuje tu žádné řešení. Po několika chvílích naděje a kratičkém okušení svobody přichází obrovská sklíčenost. Situace je bezvýchodná, na obou stranách je smrt nebo znovu otroctví. To je konec. Je to naprosto bez šance.

Je to příběh o Boží záchraně, je to příběh o víře. Příběh, který se stal i pro naše poučení, napomenutí a povzbuzení. Co říká?

1. Víra roste krok za krokem

Izraelci vyšli z egyptského otroctví. Byli vysvobozeni Božím činem. Obraz otroctví v Egyptě je obrazem otroctví, kterým zotročuje hřích. I z něho může být člověk vysvobozen Božím vykupitelským činem: obětí Božího Syna, Ježíše Krista.

Ale hřích se jen tak nevzdá. Pronásledování Izraelců Egyptany ve snaze znovu si je podmanit jako otroky, je výstižným obrazem toho, co hřích dělá. Nevzdá se, vzepne se k útoku, zaútočí i na toho, kdo byl vysvobozen, kdo vyšel z otroctví. Vyjití z Egypta je podobné, jako když člověk uvěří, obrátí se k Pánu Ježíši Kristu. To se ďáblu vůbec nelíbí a tak útočí.

Faraó zaútočí téměř okamžitě. Protože ví, že čím delší kus na cestě za svobodou děti Izraele ujdou, čím blíže budou zaslíbené zemi, tím nesnadnější je bude znovu zotročit. A s ďáblem je to podobné.

Ale proč se Izraelci tak bojí? Copak je Bůh právě nevyvedl? Izraelci nejsou vůbec žádní hrdinové. Otroctví, jemuž byli po generace poddáni, zanechalo hlubokou stopu i na jejich duši. Byli otroky nejen svým společenským postavením,

oni se jako otroci také cítili a podle toho mysleli i jednali. Jejich duše byly ještě stále dušemi otroků, i když už vyšli z otroctví do země svobody.

Vyjít na cestu z Egypta je jenom první krok na dlouhé cestě. Izraelci vyšli, ale myslíte, že se mohli přes noc úplně celí změnit? Vykročili na cestu svobody, ale člověk se nestává dokonalým Božím dítětem rázem, přes noc. Izraelci se teprve začali seznamovat s vírou. Copak ze sebe mohli za jedinou noc setřást celou minulost, v níž tak dlouho žili?

Když člověk uvěří, vykročí za Kristem, je to jako vyjít z Egypta, z otroctví. Člověk může začít znovu, protože mu Ježíš dává svobodu od hříchu, kterým byl svázán. Ale není to kouzelný proutek, jehož mávnutím se rázem změní všechny špatné vlastnosti a zlozvyky, najednou a bez práce. Vyjitím cesta teprve začíná. Víra roste a rodí se krok za krokem, na cestě zrání a duchovního růstu.

Zní z toho příběhu pro nás výzva: Nestačí jenom vyjít, je třeba ale jít dál, růst. Nezastavit se u první překážky. Pokračovat v cestě.

A zní z toho také napomenutí všech, kdo už nějaký kousek cesty ušli, aby byli velmi trpěliví vůči těm, kdo z otroctví teprve právě vyšli. Nemohou být dokonalí.

Vyprávěl jeden kolega farář, jaký zmatek do jeho sboru vneslo několik mladých lidí, kteří se tam objevili. Žili na ulici, kde je někdo oslovil – a oni se nechali pozvat. Jejich srdce se otevřela pro Ježíše. Ale neuměli se způsobně chovat, neuměli způsobně mluvit, o církevní hantýrce nemluvě. Většina z nich kouřila, občas z nich bylo cítit alkohol, což lidé ve sboru považovali za veliký přečin. A ti mladí lidé přitom mluvili o Ježíši, modlili se, zpívali.

Farář si, stejně jako mnoho dalších, říkal, že by asi bylo nejlepší nějak je dostat pryč. Ale pak k němu při modlitbě promluvil Ježíš a řekl mu: „Antoníne, oni přece teprve uvěřili a ty bys z nich chtěl mít přes noc dokonalé křesťany. Jen si vzpomeň, jak dlouho trvalo, než jsem otesal tebe. A tihle lidé mají daleko horší výchozí pozici, než jsi měl ty.“ Přijal to slovo s velikou pokorou.

Izraelci jsou teprve na začátku cesty do zaslíbené země.

2. Svoboda je – také – břemeno

Zdálo se, jak to všechno bude krásné. Svoboda je přece krásná. S touto myšlenkou Izraelci z Egypta odcházeli. Teď mají před sebou moře, za sebou faraóna s vojskem, a najednou se na to všechno dívají jinak. Začíná se jim zdát, že svoboda neznamena radost, ale jen spoustu problémů.

Svoboda je vždycky také břemeno, otroctví je mnohem a mnohem pohodlnější a snazší. Zní to možná paradoxně, ale je to tak. Svoboda je mnohem těžší než otroctví. Svoboda je radost a krása, ale je to také tíha a odpovědnost. A ani svoboda Božích dětí není jenom radost, ale také břemeno, zatímco zotročení hříchem je v mnohém ohledu daleko lehčí a jednodušší.

A v momentě, kdy to Izraelcům dojde, oboří se na Mojžíše: „Cos nám to udělal, že jsi nás vyvedl z Egypta?“ Po počátečním nadšení a pocitu, že teď všechno bude

bez problémů, vychází najevo, že ano exodus z otroctví není jen samý jas a bezproblémová krása. Vrší se problémy a potíže a lidé malomyslní a hněvají se na Mojžíše.

Mnohdy je to příběh lidí, kteří začali svoji cestu víry. Zpočátku obrovské nadšení pro novou svobodu, pak se ale ukáže i těžší strana svobody. Objeví se nějaký problém nebo celá hora problémů a lidé si zoufají a říkají: „Proč jsem se jenom vydal za Kristem?! Nebylo by mi lépe bez víry? Neměl bych méně problémů? Teď se trápím takovou řadou věcí, o kterých bych bez víry vůbec nevěděl, které bych vůbec neřešil.“ Takové chvíle a otázky mohou přijít.

Svoboda Božích dětí je veliká a krásná věc, svým způsobem je to ale dřina a břemeno a odpovědnost. Počítejme s tím. Buďme na to připraveni. Buďme připraveni na to, co stojí svoboda.

3. „Pobídní Izraelce, ať táhnou dál.“

Na Izraelcích vidíme ještě další znak začátečnického myšlení víry: Izraelci tam úpí a čekají. Čekají na zázrak, který by přišel někde z nebe.

Mnozí z nás si to také tak nějak představují: Pomodlím se – a budu čekat, však to Pán Bůh nějak zařídí. Vždyť jsem v něho přece uvěřil, tak ať se o mne postará. Podle rovnice má dáti – dal. Já jsem dal – uvěřil jsem, pomodlil jsem se, ať teď dá také Bůh. A tak se člověk modlí a úpí k Bohu a nečinně čeká.

A v této situaci zazní nesmírně zvláštní a pozoruhodné Hospodinovo slovo: „Mojžíši, proč ke mně úpíš. Pobídní Izraelce, ať táhnou dál“ (Ex 14,15).

Pamatuji si z dětství na jednu zvláštní návštěvu. Objevila se u nás na faře jedna sestra z Holandska. Vyprávěla, že žila celá léta v Harlemu a bydlela blízko vykřičené čtvrti plné prostitutek. Leželo jí to na srdci a tři roky se velice intenzivně modlila: „Pane Bože, změň ty ženy, udělej zázrak.“

A pak jí při jedné modlitbě projel myslí Boží hlas: „Už toho modlení nech! Už skonči s tím úpěním! Vstaň a běž mezi ně a něco pro ně udělej!“

Ten hlas ji zaskočil: „Proč já? Ať Bůh udělá zázrak!“ Ale poslechla a šla. A Bůh udělal zázrak. Skrze ni a její službu přivedl k záchraně řadu z těchto žen.

Proč ke mně úpíš. Pobídní Izraelce, ať táhnou dál. To slovo říká: „Mojžíši (nebo také Michale, Petře, Jano, Evo, ...), jak to, že čekáš na zázrak a máš ruce složené do klína? Jak to, že čekáš na zázrak a máš zadek nalepený na křeslo? Jak to, že čekáš na zázrak a máš zavřená ústa? Tak už se zvedni a běž.“

Tak to s námi je. Tak rádi složíme ruce do klína a čekáme na zázrak z nebe. Boží děti úpí a nad spoustou věcí: nad tím, jak mnoho lidí nevěří, nad tím, jak přibývá rozvrácených manželství a rodin, nad tím, jak roste násilí a kriminalita. Úpí a s rukama složenýma do klína čekají na zázrak: Ať se Bůh postará, aby se zaplnily kostely, ať se Bůh postará, aby spolu manželé uměli žít.

Boží děti úpí a nařikají, bědují a sténají, hořekují a kvílíjí, lkají a lamentují, stýskají si a vzdychají, skučí a fňukají, kňučí a kvičí. Někdy z těch nářků až brní hlava i nám samým, a myslím, že z toho musí brnět hlava i samotnému Pánu Bohu.

Bůh říká: „Co ke mně vzdycháš a úpíš? Jdi přece!“ To vůbec nepopírá smysl a význam modlitby, ale rozbíjí to pokus modlitbou zastřít vlastní zbabělost, lenost a neochotu něco dělat. Naříkáš, že tak málo lidí věří? Přestaň skučet a jdi! Jdi a volej, zvi, vydávej svědectví. Naříkáš nad rozbitými manželstvími? Jdi, porad', pomoz, zachraňuj!

Moře problémů. Jak přes ně přejít? A přesně tady dochází k zázraku. Lidé jdou a moře se rozestupuje a oni procházejí mezi hradbami vod.

Tam v Harlemu se stal zázrak, protože jedna žena přestala úpět a šla. A desítky ženy našly Ježíše a spásu v něm. Mnozí bědují, že nevidí zázraky. Čekají s rukama složenýma v klín. Bůh koná zázraky tam, kde – po modlitbě – v odvaze víry vyjdeme proti valu problémů, protože nás posílá: „Přestaň úpět a jdi přece!“

Mojžíš od Boha slyšel: „Jdi.“ Gedeon, Jeremiáš, Nehemiáš, Amos, Jonáš, všichni slyšeli: „Jdi.“ Ježíšovi učedníci slyšeli: „Jděte! Posílám vás. Jsem s vámi. Jen prosím vás jděte!“ To slovo dnes říká Bůh osobně i každému z nás: „Přestaň úpět a jdi.“

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Pane Ježíši Kriste, děkuji ti, že mne osvobozuješ z otroctví hříchu. Chci jít za tebou cestou svobody. Chci tě následovat. Chci růst ve víře a důvěře v tebe. Slyším dnes tvoje slovo: „Jdi.“ Poslušně chci jít, tak kam mne pošleš. Amen.

Michal Šourek, 19. 2. 2023